

Prima instanță, Jud. Ocnița: Gh. Grib
Instanța de apel, Curtea de Apel Bălți:
Al. Gheorghieș, A. Albu, A.Toderaș

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Ala Cobăneanu

Judecătorii: Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către reprezentantul Gubceac Dimitrii în interesele lui Tabuica Valeriu și recursul declarat de Tabuica Octaviana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Energbank” SA către Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana, intervenient accesoriu SRL„ Vista - Const” privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana, cu restituirea cererii ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă:

La data de 02 iulie 2015, BC„Energbank" SA s-a adresat cucerere de chemare în judecata împotriva lui Tabuica Valeriu, Tabuica Octaviana privind încasarea datoriei în suma de 487 045,55 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, a acordat persoanei fizice Tabuica Octaviana conform contractului de credit nr. 403-1344 „f” din 31.01.2015, un credit bancar în suma de 435 000 lei, cu scadența finală la data de 31.05.2015, iar ultima urma să efectueze lunar plata dobânzilor pentru folosirea mijloacelor creditare conform pct. 3.2.1-3.2.2 din contract.

Menționează că, asigurarea rambursării sumelor datorate, penalităților, dobânzilor majorate și altor cheltuieli suportate de către Creditor, au fost

garantate de către Tabuica Valeriu prin contractul de fidejusiune nr. 403-1344f din 31.01.2015.

Indică că, debitorul a admis restanțe la plata creditului și a dobânzilor aferente la data de 20 mai și ulterior la 12 iunie 2015 din aceste considerente prin reclamațiile nr. 403/29/310,10/01-03/1781 și 10/01 -03/1779 a solicitat debitorului și fidejutorului achitarea restanțelor admise cât și achitarea sumei creditului, pentru a nu admite aplicarea penalităților de întârziere. Cu toate acestea, în termenul acordat pârâții inu au achitat datoria, fapt care a determinat creditorul să se adreseze în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită încasarea în mod solidar de la Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana, potrivit calculului la situația din 29.06.2015, suma datoriilor pe contractul de credit nr.103-1344 „f” din 31.01.2015 ce constituie 487 045,55 lei, care include datoria la credit 435 000 lei, dobânda 14 200,55 lei, dobânda majorată 25 230 lei, penalități în sumă de 12 615 lei, și taxa de stat în sumă de 14 611,36 lei.

Ulterior, la data de 21 octombrie 2015, reclamantul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana datoria în sumă totală de 1 928 338,13 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 54 510 lei și atragerea în calitate de intervenient accesoriu a SRL,, Vista - Const”.

În motivare a indicat că, la data de 18 martie 2013, între BC,,Energbank" SA și persoanele fizice Tabuica Valeriu, Tabuica Octaviana au fost semnate contractele de fidejusiune nr. 403- 35 „j” /i și nr.403-35 „j”/2 din 27 septembrie 2013, prin care ultimii au garantat față de Bancă rambursarea plăților încasate de către SRL,, Vista - Const” prin contractul de credit nr. 403-35 „T” din 18.03.2013, în baza căruia ultimul a primit mijloace bănești în sumă de 995 250 lei.

Afirmă că, SRL,, Vista - Const” nu și-a executat obligațiunile de plată a creditului și a dobânzilor aferente ce reiese din contractul de credit , datoria căruia la situația din 05 august 2015 constituia suma de 757 725,22 lei.

Mai relatează că, la 27 septembrie 2013, între BC,,Energbank" SA și persoanele fizice Tabuica Valeriu, Tabuica Octaviana au fost semnate alte contracte de fidejusiune, și anume nr.403-37 „j”/i și nr. 403-37 „j”/2, în baza căror au garantat executarea obligației a SRL,, Vista - Const” și anume rambursarea creditului și plăților aferente asumate conform contractului de credit nr. 403-37 „j” din 27.09.2013, în baza căruia ultimul a primit mijloace bănești în sumă de 800 000 lei, în privința căruia la fel nu și-a executat obligațiile de plată a creditului și dobânzilor aferente, iar datoria la situația din 05 august 2015 constituind suma de 608 806,95 lei.

Totodată, indică că, în legătură cu procesul judiciar a suportat cheltuieli de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 4 510 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.20 din 07.10.2015, care urmează a fi încasați din contul pârâților.

Prin hotărârea Judecătorei Ocnița din 25 noiembrie 2015, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Energbank” SA împotriva lui Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana intervenient accesoriu SRL„ Vista - Const” privind încasarea datoriei.

S-a încasat, în mod solidar, de la Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana în beneficiul BC „Energbank” SA cu titlu de datorie suma de 1 928 338,13 lei, taxa de stat în sumă de 50 000 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 4510 lei, în total suma de 1 982 848,13 lei.

Ne fiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29 februarie 2016, Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana au declarat apel împotriva hotărârii sus menționate, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, scutirea de la achitarea taxei de stat în legătură cu situația materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana împotriva hotărârii Judecătorei Ocnița din 25 noiembrie 2015.

La 05 mai 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, avocatul Gubceac Dimitrii în interesele lui Tabuica Valeriu a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu soluționarea prin decizie a problemei privind repunerea în termen legal de declarare a apelului.

În motivarea recursului a invocat netemeinicia afirmațiilor instanței de apel, care a stabilit că cererea de apel a fost depus în afara termenului de prescripție prevăzut de legislația în vigoare.

Indică că, recurentul Tabuica Valeriu nu a recepționat hotărârea primei instanțe și nu a cunoscut despre examinarea litigiului dat, or, semnătura de pe avizele de recepție la care face trimitere instanța de apel, nu corespunde cu semnătura din cererea de recurs.

Astfel, consideră că instanța de apel eronat a concluzionat că Tabuica Valeriu a cunoscut despre hotărârea instanței de fond și că apelul împotriva hotărârii date a fost depus în afara termenului de prescripție, deoarece nu Tabuica Valeriu în persoană a folosit calea de atac, dar persoana juridică implicată pe dosar.

La 10 mai 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Tabuica Octaviana a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu soluționarea prin decizie a problemei privind repunerea în termen legal de declarare a apelului.

În motivarea recursului a invocat netemeinicia afirmațiilor instanței de apel, care a stabilit că cererea de apel a fost depusă în afara termenului de prescripție prevăzut de legislația în vigoare.

Menționează că, pe parcursul examinării cauzei în fond, nu a fost citată la ședințele de judecată în mod legal și nu a cunoscut despre data și ora examinării acesteia, iar avizele la care face referire instanța de apel prin care se confirmă înștiințarea ei, sunt semnate de o persoană necunoscută familiei ei, pe nume „Cojocari”.

Afirmă că, a aflat despre hotărârea instanței de fond la 12.08.2015 de la executorul judecătoresc, care i-a prezenta și încheierea de asigurare a acțiunii, care la fel a fost emisă de către instanța de fond în lipsa ei și a lui Tabuica Valeriu.

Remarcă faptul că, instanța de apel își întemeiază încheierea de respingerea a cererii de repunere în termen de declarare a cererii de apel, pe faptul că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost expediat participanților la proces, fapt ce nu poate fi confirmat, deoarece la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra faptul recepționării acestui act de către ea, or, expedierea hotărârii într-un singur plic îi încalcă drepturile procesuale prevăzute de legislația în vigoare.

La 14 iunie 2016, reprezentantul BC „Energbank” SA a depus referință, solicitând respingerea recursurilor ca fiind inadmisibile, deoarece acestea sunt depuse cu omiterea termenului de prescripție.

Afirmă că, recurentul Tabuica Valeriu cunoștea despre încheierea Curții de Apel Bălți care a fost pronunțată la data de 12.04.2016 în prezența acestuia, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată, (f.d.129).

Menționează că, urmează a fi considerat că la aceeași dată i-a fost adusă la cunoștință încheierea Curții de Apel Bălți din 12.04.2016 și Octavianeii Tabuica, deoarece este soția lui Tabuica Valeriu, care locuiesc și duc o gospodărie împreună.

Totodată, remarcă faptul că, încheierea Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 12 aprilie 2016, iar recurenții au depus cererea de recurs la 05 mai 2016, or, termenul de atac a prezentei încheieri este de 15 zile, astfel, recurenții urmau să conteste încheierea dată până la data de 27 aprilie 2016 sau să solicite repunerea în termen de atac, fapt ce nu a fost efectuat de recurenți.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Studiind argumentele recursurilor în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de reprezentantul BC „Energbank” SA, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că

recursurile sunt depuse în termen, și care urmează a fi respinse cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 12 aprilie 2016.

Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia încheierii din 12 aprilie 2016 la 25 aprilie 2016 (f.d. 141), care va probe ce ar confirma contrar la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, recursul declarat de reprezentantul Gubceac Dimitrii în interesele lui Tabuica Valeriu la 05 mai 2016 și recursul declarat de Tabuica Octaviana la 10 mai 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că, prin hotărârea Judecătorei Ocnîța din 25 noiembrie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Energbank” SA.

S-a încasat, în mod solidar, de la Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana, în beneficiul BC „Energbank” SA suma de 1 928 338,13 lei cu titlu de datorie, suma de 50 000 lei taxa de stat și 4510 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 1.982.848,13 lei.

În ședința de judecată din 25 noiembrie 2015 Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviananu au fost prezenți (f.d. 91-92).

La 26 noiembrie 2015 Judecătoria Ocnîța a expediat în adresa lui Tabuica Valeriu și Tabuica Octavianu copia hotărârii motivate din 25 noiembrie 2015 (f.d. 95), recepționată la 27 noiembrie 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 96).

La 29 februarie 2016 Tabuica Valeriu și Tabuica Octavianau declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Ocnîța din 25 noiembrie 2015, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 103).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Tabuica Valeriu și

Tabuica Octaviana împotriva hotărârii Judecătorei Ocnîța din 25 noiembrie 2015, ca depuse în afara termenului de declarare apelului (f.d.133 -138).

Argumentele invocate de reprezentantul Gubceac Dimitrii în interesele lui Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana în cererile de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana au depus apel la 29 februarie 2016, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 25 noiembrie 2015 (f.d. 93).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Colegiu remarcă că, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce demonstrează imposibilitatea îndeplinirii actului judecătoresc, fapt ce nu a fost efectuat de către recurenți.

Ca urmare, nu servește temei de repunere a apelului în termenul legal doar simpla argumentare a recurenților precum că, ei nu au fost prezenți în ședința de judecată la pronunțarea dispozitivului hotărârii contestate și nu au cunoscut nimic despre cauza dată, or, potrivit materialelor cauzei rezultă că, recurenții au fost citați cu aviz de recepție pe adresa indicată în buletinul de identitate a acestora și anume pe adresa or. Ocnîța, str. Trandafirilor nr.2 (f.d. 51,55,80,84).

Conform art.102 alin.(6) Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art.106 alin.(6) legii menționate, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește

împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Totodată, Colegiu remarcă că, ambii recurenții au cunoscut cu certitudine de existența litigiului dat, fapt confirmat de materialele cauzei și anume prin cererea de recurs depusă de Tabuica Valeriu împotriva încheierii judecătoreiei Ocnița din 13.08.2015 prin care s-au aplicat măsurile de asigurare acțiunii(f.d. 37-38), prin cererea din 19.10.2015 privind amânarea ședinței de judecată din data de 21.10.2015 depusă de Tabuica Octaviana (f.d.56) și prin declarațiile lui Tabuica Valeriu date în ședința de apel (f.d. 129- 132).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin.(1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Recurenții înuădepus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în

afaratermenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Cu referire la argumentele recurenților precum că semnătura aplicată pe avizele de recepție nu este a lor sau a altor membrii a familiei acestora și că dispozitivul hotărârii a fost expediat doar unui singur recurent, iar în rest la materialele cauzei lipsesc careva confirmări că celălalt recurent a recepționat în termen legal copia hotărârii contestate. Colegiu menționează următoarele.

Dispozitivul hotărârii a fost expediată pe adresa recurenților indicată în buletinele de identitate a acestora (f.d. 14-15), în contractele încheiate între părți (f.d. 6-8, 69-72) și în cererea de recurs depusă de Tabuica Valeriu împotriva încheierii judecătorei Ocnîța din 13.08.2015 prin care s-au aplicat măsurile de asigurare acțiunii(f.d. 37-38). Mai mult ca atât, la adresa de domiciliu al recurenților este înregistrat și sediul intervenientului accesoriu SRL,, Vista-Const”, în proces de insolvență, a cărui director este Tabuica Octaviana, care la fel este indicat str. Trandafirilor nr.2 (f.d.56-57).

Astfel, reieșind din faptul că recurenții Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana se află în relație de căsătorie, domiciliază pe aceeași adresă și în litigiul dat nu au calități procesuale opuse, prima instanță era în drept să expedieze copiile dispozitivului hotărârii apelanților într-un singur plic, ori scrisoarea se poate înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul.

Ca urmare, Colegiu consideră că, încheierea Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului.

Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană

a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererile de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și amănă încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Gubceac Dimitrii în interesele lui Tabuica Valeriu și recursul declarat de Tabuica Octaviana.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Energbank” SA către Tabuica Valeriu și Tabuica Octaviana, intervenient accesoriu SRL „Vista - Const” privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu